

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**
V Holešovičkách 41, Praha 8
Tel./fax: 286 840 129, 130
E-mail: rezkova@soc.cas.cz

Česká veřejnost a Evropská unie: Zájem o informace a jejich hodnocení. Očekávané dopady vstupu ČR do EU.

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2003, 03-02</i>
Otázky:	<i>PM.30, PM.31, PM.32, PM.53</i>
Termín terénního šetření:	<i>3.-10.2.2003</i>
Počet respondentů:	<i>1070</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>3.3.2003</i>
Kód tiskové informace:	<i>pm30303</i>
Zpracovala:	<i>Miluše Rezková</i>

I. Zájem o informace a jejich hodnocení

V souvislosti s nástupem informační kampaně, jež bude probíhat do uskutečnění referenda o připojení našeho státu k Evropské unii, se CVVM Sociologického ústavu AV ČR zaměřilo na některé otázky informovanosti veřejnosti a na dopady, jež očekává po vstupu do EU.

Výsledky zachycené v tabulce 1 vypovídají, že v současnosti se „velmi“ nebo „částečně“ o vstup ČR do EU zajímá 69 % občanů¹. Dosavadní výzkumy dokumentují rostoucí trend zájmu - alespoň částečný vzrostl od listopadu 2001 do nyní o 12 procentních bodů.

Tabulka 1: Zájem o vstup České republiky do EU (v %)

	11/2001	10/2002	2/2003
velmi	15	19	15
částečně	42	46	54
málo	32	26	24
vůbec ne	11	9	7
+/-*	57/43	65/35	69/31
<i>Celkem</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

* +: velmi+částečně, -:málo+ vůbec ne

Při hodnocení množství informací, které občané o procesu vstupu země do EU mají k dispozici², se podobně jako dříve zjistil převažující pocit jejich nedostatečnosti (56 %); spokojeno je 40 % respondentů - viz tab. 2. Zbývající

¹ Otázka: „Zajímáte se o vstup České republiky do Evropské unie?“

² Otázka: „Myslíte si, že máte o tomto procesu dost informací?“

čtyři procenta respondentů nedokázala míru své informovanosti posoudit. Současné názory na množství informací představují oproti předchozím dvěma letům příznivý posun: spokojenost vzrostla od loňska o sedm, od roku 2001 o jedenáct procentních bodů.

Tabulka 2: Máte o procesu vstupu ČR do EU dostatek informací? (v %)

	11/2001	10/2002	2/2003
Rozhodně ano	3	4	6
Spíše ano	26	29	34
Spíše ne	38	39	42
Rozhodně ne	23	20	14
NEVÍ	10	8	4
ANO/NE	29/61	33/59	40/56

Ve srovnání s množstvím informací hodnotí dotázaní srozumitelnost těch, jež mají o procesu vstupu do EU k dispozici³, již podstatně lépe - viz. tab. 3. Spokojenost v tomto ohledu převažuje nad nespokojeností (55 % : 39 %). Rovněž mínění o srozumitelnosti informací se zlepšilo, avšak mírněji, než při posouzení jejich kvantity.

Tabulka 3: Srozumitelnost informací o procesu vstupu ČR do EU (v %)

	11/2001	10/2002	2/2003
Rozhodně ano	6	8	8
Spíše ano	44	42	47
Spíše ne	31	33	32
Rozhodně ne	8	10	7
NEVÍ	11	7	5
ANO/NE	50/39	50/43	55/39

Statistickým tříděním názorů na množství a srozumitelnost sledovaného typu informací se ukázalo, že za nedostatečné a současně nesrozumitelné je pokládá 37 % respondentů a dalších 21 % je označuje jako nedostatečné, i když srozumitelné. (Viz tab. 4.) Dvě procenta je vnímají jako dostatečné, ale nesrozumitelné. Jednoznačně pozitivní hodnocení vyslovuje pouze třetina dotázaných (33 %), spokojená jak s množstvím, tak se srozumitelností informací poskytovaných v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie.

Tabulka 4: Srozumitelnost a dostatečnost informací o vstupu ČR do EU (v %)

Dostatečné, srozumitelné	33
Dostatečné, nesrozumitelné	2
Nedostatečné, ale srozumitelné	21
Nedostatečné, nesrozumitelné	37
Ostatní možnosti*	7
Celkem	100

* Sem jsou zařazeni respondenti, kteří v jedné nebo obou z odpovědí uvedli, že nevědí.

Vyšší zájem o vstup ČR do EU a současně příznivější hodnocení množství a srozumitelnosti informací týkajících se tohoto procesu sdělili muži, dotázaní s vyšším vzděláním, podnikatelé, respondenti s dobrou životní úrovní, stoupenci

³ Otázka: "Jsou ty informace, které máte k dispozici, pro Vás srozumitelné?"

ODS a Koalice. Naopak méně se dle vlastních vyjádření o integraci ČR do EU zajímají a současně méně spokojeni s poskytovanými informacemi jsou důchodci, nezaměstnaní, příznivci KSČM, dotázaní, kteří nepreferují žádnou politickou stranu a celkově lidé vnímající svou životní úroveň jako špatnou. Takto vystupují i respondenti, kteří nevědí, zda a jak by hlasovali v referendu o vstupu ČR do EU nebo ti, kteří neuvažují o své účasti v něm.

II. Očekávané dopady vstupu ČR do Evropské unie

Jaký vývoj veřejnost předpokládá po vstupu ČR do Evropské unie, zachycuje tabulka 5.⁴ Ukazuje se, že v řadě výzkumem sledovaných oblastí se počítá se změnou k horšímu. Občané očekávají především značné zvýšení cen potravin (82 % respondentů), cen půdy (76 %) a cen energií (72 %). Téměř dvě třetiny dále předpokládají větší zdražení veřejné dopravy (63 %). Asi polovina respondentů (48 %) soudí, že značně naroste nezaměstnanost; 28 % ale míní, že se výrazněji nezmění a 12 % doufá, že značně poklesne. Zdanění osobních příjmů dozná po vstupu do EU podle 37 % nárůst, podle dalších 30 % respondentů se ale situace nezmění. Vývoj daňového zatížení nedokáže přitom více než čtvrtina respondentů odhadnout (27 %). Asi pětina rovněž postrádá představu o budoucím vývoji sociálních dávek. Nejčastěji se předpokládá, že zde k výraznějším změnám nedojde (40 %), další ale čekají podobnou měrou pokles (22 %) a jejich nárůst (18 %).

Za pozornost stojí různorodá očekávání vývoje mezd: přes dvě pětiny respondentů (42 %) počítají s tím, že po připojení k EU výrazně vzrostou. Podobně rozšířeno je ale i mínění, že tato skutečnost se vývoje mezd nedotkne (38 %). Deset procent pak odhaduje, že mzdy značně poklesnou.

Tabulka 5: Očekávané změny po vstupu České republiky do EU (v %)

	Značně se sníží	Nezmění se	Značně se zvýší se	Neví
Mzdy	10	38	42	10
Ceny potravin	2	12	82	4
Ceny energií	2	17	72	9
Nezaměstnanost	12	28	48	12
Zdanění osobních příjmů	6	30	37	27
Sociální dávky	22	40	18	20
Ceny půdy	2	7	76	15
Ceny veřejné dopravy	1	20	63	16

Ve svých očekáváních se celkově skeptičtěji projevují lidé starší 60 let, lidé se špatnou životní úrovní, s nižším vzděláním a zejména stoupenci KSČM. Naopak s větší důvěrou ve vývoj jednotlivých oblastí pro vstupu ČR do Evropské unie pohlížejí mladí lidé, lidé s vyšším vzděláním, stoupenci ODS a Koalice. Ti všichni očekávají častěji buď vývoj k lepšímu nebo nezměněnou situaci. Potvrdily se podstatně příznivější vyhlídky očekávané respondenty, plánujícími v referendu podpořit vstup do EU, než vyhlídky těch, kteří by hlasovali opačně, případně by se jej vůbec nezúčastnili. Respondenti, kteří nevědí, zda by se referenda zúčastnili či nerozhodnutí, jak by hlasovali, si mnohem častěji než jiní nedokážou o vývoji jednotlivých oblastí po vstupu ČR do Evropské unie vytvořit představu.

⁴ Otázka: "Jak se podle Vašeho názoru po přijetí ČR do Evropské unie budou vyvíjet mzdy, ceny apod.?" Značně se zvýší, nezmění se nebo se značně sníží pokud jde o: a) mzdy, b) ceny potravin..."